

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 254/2014

2014 m. vasario 26 d.

dėl daugiametės vartotojų 2014–2020 m. programos, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1926/2006/EB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 169 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastą teisėkūros procedūrą ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikate „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (toliau – „Europa 2020“) raginama, kad piliečiams būtų suteikta daugiau galių, kad jie galėtų aktyviai dalyvauti vidaus rinkoje, o tam būtina suteikti jiems daugiau galimybių ir didinti jų pasitikėjimą pirkti prekes ir paslaugas užsienyje, visų pirma naudojantis internetu;

(2) Sąjunga prisideda prie aukšto lygio vartotojų apsaugos užtikrinimo ir prie to, kad vidaus rinkoje vartotojams tektų daugiausia dėmesio, remdama ir papildydama valstybių narių politiką, kuria siekiama užtikrinti, jog piliečiai galėtų pasinaudoti visais vidaus rinkos privalumais ir kad taip konkrečiomis priemonėmis būtų tinkamai užtikrinta jų sauga ir teisinių bei ekonominių interesų apsauga;

(3) daugiametė vartotojų 2014–2020 m. programa (toliau – Programa) turėtų padėti užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir ja turėtų būti visapusiškai remiami strategijos „Europa 2020“ siekiai ekonomikos augimo ir konkurencingumo srityje, integruojant konkrečius strategijoje „Europa 2020“ nurodytus aspektus, susijusius su skaitmenine Europos darbotvarke, siekiant užtikrinti, kad skaitmeninimas iš tiesų padėtų padidinti vartotojų gerovę, su tvarių augimu susijusius aspektus pereinant prie tvaresnių vartojimo modelių, su socialine įtrauktimi susijusius aspektus atsižvelgiant į ypatingą pažeidžiamų vartotojų padėtį ir į senėjančios visuomenės poreikius, taip pat su pažangiu reglamentavimu susijusius aspektus, *inter alia*, pasitelkiant vartotojų rinkos stebėseną siekiant padėti parengti pažangias ir tikslines taisykles;

(4) 2012 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikate „Europos vartotojų darbotvarkė pasitikėjimui ir ekonomikos augimui skatinti“ (toliau – Vartotojų darbotvarkė) nustatomas strateginis Sąjungos vartotojų politikos pagrindas ateinantiems metams, remiant vartotojų interesus visų sričių Sąjungos politikoje. Vartotojų darbotvarkės tikslas – sukurti strategiją, kurioje politiniais veiksmais vartotojai bus veiksmingai ir efektyviai remiami visą gyvenimą, užtikrinant jiems siūlomų produktų ir paslaugų saugą, juos informuojant ir šviečiant, remiant jiems atstovaujančias įstaigas, stiprinant jų teises, sudarant jiems galimybę naudotis teise kreiptis į teismą ir teisių gynimo priemonėmis bei užtikrinant, kad būtų vykdomi vartotojų srities teisės aktai;

(5) pastarojo meto ekonomikos nuosmukis atskleidė tam tikrų vidaus rinkos trūkumų ir nesuderinamumų, kurie turėjo neigiamų padarinių vartotojų ir piliečių pasitikėjimui. Nors būtina pripažinti dabar Sąjungoje taikomus biudžeto apribojimus, vis dėlto Sąjunga turėtų užtikrinti pakankamus finansinius išteklius, kad būtų galima pasiekti Programos tikslus, ir todėl turėtų remti strategiją „Europa 2020“;

(6) siekiant užbaigti kurti vidaus rinką, būtina pašalinti likusias nepagrįstas ir neproporcingas kliūtis tinkamam vidaus rinkos veikimui ir didinti vartotojų pasitikėjimą sistema, visų pirma jiems perkant kitoje valstybėje. Sąjunga turėtų siekti sukurti tinkamas sąlygas, kad įgalintų vartotojus suteikdama jiems pakankamai priemonių, žinių ir kompetencijos apgalvotiems ir informacija pagrįstiems sprendimams priimti ir didindama vartotojų informuotumą;

⁽¹⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 89.

⁽²⁾ OL C 225, 2012 7 27, p. 217.

⁽³⁾ 2014 m. sausio 14 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. vasario 11 d. Tarybos sprendimas.

- (7) šiame reglamente atsižvelgiama į ekonomines, socialines bei technines sąlygas ir kartu kylančius iššūkius. Visų pirma, Programos lėšomis finansuojamais veiksmais bus siekiama spręsti klausimus, susijusius su globalizacija, skaitmeninimu, vis sudėtingesniais sprendimais, kuriuos vartotojams tenka priimti, poreikiu rinktis tvaresnius vartojimo modelius, senėjančia visuomene, socialine atskirtimi ir pažeidžiamų vartotojų aspektu. Vartotojų interesų įtraukimui į visų sričių Sąjungos politiką, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 12 straipsniu, teikiamas aukštas prioritetas. Užtikrinant, kad į vartotojų interesus būtų visapusiškai atsižvelgta kitų sričių politikoje, itin svarbus yra derinimas su kitų sričių Sąjungos politika ir programomis. Siekiant skatinti sinergiją ir išvengti dubliavimo, reikėtų numatyti finansinę paramą iš kitų Sąjungos fondų ir pagal kitas programas, kuria vartotojų interesai būtų integruojami į jų atitinkamas sritis;
- (8) Programa turėtų būti užtikrintas aukštas visų vartotojų apsaugos lygis, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems vartotojams, kad būtų atsižvelgta į jų konkrečius poreikius ir būtų stiprinami jų pajėgumai, kaip raginama 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento rezolucijoje dėl pažeidžiamų vartotojų teisių stiprinimo strategijos⁽¹⁾. Visų pirma Programa turėtų būti užtikrinta, kad pažeidžiami vartotojai galėtų gauti informacijos apie prekes ir paslaugas tam, kad turėtų vienodas galimybes laisvai priimti informacija pagrįstus sprendimus, ypač dėl to, kad pažeidžiamiems vartotojams gali būti sunku gauti ir suprasti vartotojams skirtą informaciją, ir todėl kyla rizika, kad jie gali būti klaidinami;
- (9) Programoje visų pirma turėtų būti atsižvelgta į vaikų klausimą, be kita ko, bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų užtikrintas jų išpareigojimas atsakingos nepilnamečiams skirtos reklamos atžvilgiu, visų pirma siekiant kovoti su klaidinančia reklama internete;
- (10) veiksmai turėtų būti nustatyti Programoje, kuria nustatomas jų finansavimo Sąjungos pagrindas. Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁽²⁾ 54 straipsniu šiuo reglamentu turi būti nustatytas tų veiksmų ir Programos įgyvendinimo teisinis pagrindas. Šis reglamentas grindžiamas veiksmais, finansuojamais remiantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1926/2006/EB⁽³⁾, ir pagal jį tie veiksmai yra toliau įgyvendinami;
- (11) svarbu gerinti vartotojų apsaugą. Siekiant to bendro tikslo, turėtų būti nustatyti konkretūs tikslai, susiję su sauga, vartotojų informavimu ir švietimu bei parama Sąjungos lygio vartotojų organizacijoms, teisėmis, teisių gynimo priemonėmis ir vartotojų teisių užtikrinimu. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pažangesniam politikos priemonių rengimui vartotojų interesais, turėtų būti reguliariai stebima ir vertinama priemonių, kurių imamasi pagal šią Programą, reikšmė ir poveikis. Siekiant įvertinti vartotojų politiką, ypač priemonių, kurių imtasi, tikslų poveikį, turėtų būti parengti rodikliai, tačiau jų vertė turėtų būti nustatoma atsižvelgiant į platesnį kontekstą;
- (12) svarbu didinti vartotojų pasitikėjimą. Siekiant to tikslo, būtina plėsti veiksmų sritį, visų pirma teikiant tinkamą finansinę paramą Sąjungos lygio vartotojų organizacijoms ir Europos vartotojų centrams, atsižvelgiant į jų svarbų vaidmenį teikiant informaciją vartotojams apie jų teises ir su jomis susijusią pagalbą, remiant vartotojus vartotojų ginčiuose, ypač galimybių naudotis tinkamais ginčų sprendimo mechanizmais atžvilgiu, ir skatinant vartotojų interesus tinkamai veikiant vidaus rinkai. Tos organizacijos ir centrai turėtų turėti gebėjimus didinti vartotojų apsaugą ir pasitikėjimą, imdamiesi veiksmų vietos lygiu ir konkrečiai pritaikydami asmeniui skirtą pagalbą, informaciją ir bei šviečiamąją veiklą;
- (13) būtina numatyti reikalavimus atitinkančius veiksmus, kuriais turi būti pasiekti tie tikslai;
- (14) būtina apibrėžti dotacijų reikalavimus atitinkančių potencialių paramos gavėjų kategorijas;
- (15) į šį reglamentą įtraukta orientacinė Programos finansavimo suma, kaip apibrėžta 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo⁽⁴⁾ 17 punkte, tuo nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos biudžeto įgaliojimams, kaip nustatyta SESV;

⁽¹⁾ OL C 264 E, 2013 9 13, p. 11.

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1926/2006/EB dėl Bendrijos veiksmų programos vartotojų politikos srityje sukūrimo (2007–2013 m.) (OL L 404, 2006 12 30, p. 39).

⁽⁴⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

- (16) atsižvelgiant į tai, kad įgyvendinant Programą turi būti laikomasi patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir lankstumo principų, vykdomosios agentūros veiklą turėtų būti leidžiama tęsti, jeigu įvykdyti visi Tarybos reglamente (EB) Nr. 58/2003 ⁽¹⁾ nustatyti reikalavimai;
- (17) Sąjungos ir valstybių narių lėšų panaudojimas vartotojų saugos, švietimo, teisių ir teisės aktų vykdymo užtikrinimo srityje turėtų būti geriau koordinuojamas siekiant užtikrinti papildomumą, didesnę efektyvumą ir pastebimumą, taip pat siekiant geresnės biudžeto sąveikos;
- (18) Europos ekonominės erdvės susitarime numatyta, kad Sąjunga bei jos valstybės narės ir Europos ekonominės erdvės narėmis esančios Europos laisvosios prekybos asociacijos šalys bendradarbiauja vartotojų apsaugos srityje. Taip pat turėtų būti numatyta nuostata dėl galimybės kitoms šalims, visų pirma kaimyninėms Sąjungos šalims ir narystės siekiančioms šalims, kandidatėms bei stojančiosioms šalims, dalyvauti Programoje;
- (19) įgyvendinant Programą, atsižvelgiant į gamybos grandinės globalizaciją ir augantį rinkų savitarpio priklausomumą, turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su Programoje nedalyvaujančiomis trečiosiomis šalims, atsižvelgiant į visus atitinkamus tų šalių ir Sąjungos susitarimus;
- (20) pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl II priede nustatytų rodiklių pritaikymo, siekiant atsižvelgti į teisės aktų sistemos vartotojų apsaugos srityje pokyčius, ir dėl I priedo pakeitimų išbraukiant atitinkamus konkrečius veiksmus, siekiant atsižvelgti į Komisijos parengtos įvertinimo ataskaitos rezultatus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (21) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti metines darbo programas. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾. Atsižvelgiant į tai, kad Programoje nenustatyti produktų saugos kriterijai, tačiau siekiama suteikti finansinę paramą priemonėms, kuriomis įgyvendinama produktų saugos politika, ir atsižvelgiant į santykinai mažą šiam tikslui numatytą sumą, tikslinga, kad būtų taikoma patariamoji procedūra;
- (22) Sąjungos finansiniai interesai turėtų būti apsaugoti taikant proporcingas priemones viso išlaidų ciklo metu, įskaitant pažeidimų prevenciją, nustatymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar netinkamai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, prireikus, administracines ir finansines sankcijas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012;
- (23) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti dėl susijusių klausimų tarpvalstybinio pobūdžio, o dėl Sąjungos veiksmų didesnių galimybių tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (24) Sprendimas Nr. 1926/2006/EB turėtų būti panaikintas;
- (25) tikslinga užtikrinti sklandų perėjimą nedarant pertraukos nuo Bendrijos veiksmų programos vartotojų apsaugos srityje (2007–2013 m.), nustatytos Sprendimu Nr. 1926/2006/EB, prie Programos, visų pirma, kiek tai susiję su daugiamečių priemonių tęstinumu ir įgyvendinant ankstesnę programą pasiektų laimėjimų bei sričių, kurioms reikia skirti daugiau dėmesio, įvertinimu. Be to, Programos trukmė turėtų būti suderinta taip, kad ji atitiktų 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos trukmę, nustatytą Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013 ⁽³⁾. Todėl Programa turėtų būti taikoma nuo 2014 m. sausio 1 d. Nuo 2021 m. sausio 1 d. asignavimai techninei ir administracinei pagalbai prireikus turėtų apimti išlaidas, susijusias su iki 2020 m. pabaigos nebaigtų įgyvendinti veiksmų administravimu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Daugiametė vartotojų programa

Šiuo reglamentu laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. nustatoma daugiamečių vartotojų programa (toliau – Programa).

⁽¹⁾ 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiamečių finansinė programa (OL L 347, 2013 12 20, p. 884).

2 straipsnis

Bendras tikslas

Programos bendras tikslas – įgyvendinant bendrą pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, suteikti galių vartotojams ir užtikrinti centrinį vartotojų vaidmenį vidaus rinkoje. Šio Programos tikslo bus siekiama padedant užtikrinti vartotojų sveikatos, saugos ir teisinių bei ekonominių interesų apsaugą, taip pat skatinant jų teisę į informaciją, švietimą ir būti organizuotais, kad būtų apsaugoti jų interesai, ir remiant tokių vartotojų interesų įtraukimą į kitų sričių politiką. Programa papildoma, remiama ir stebima valstybių narių politika.

3 straipsnis

Konkretūs tikslai ir rodikliai

1. 2 straipsnyje nurodyto bendro tikslo siekiama šiais konkrečiais tikslais:

a) I tikslas. Sauga: remti ir didinti produktų saugą vykdant veiksmingą rinkos priežiūrą visoje Sąjungoje.

Šio tikslo įgyvendinimas bus vertinamas visų pirma remiantis ES skubių pranešimų apie vartotojams skirtus pavojingus produktus sistemos (RAPEX) veikla ir veiksmingumu.

b) II tikslas. Vartotojų informavimas ir švietimas bei parama vartotojų organizacijoms: gerinti vartotojų švietimą, informavimą ir savo teisių išmanymą, plėtoti vartotojų reikalų politikai skirtą faktinių duomenų bazę ir teikti paramą vartotojų organizacijoms, įskaitant atsižvelgimą į ypatingus pažeidžiamų vartotojų poreikius.

c) III tikslas. Teisės ir teisių gynimas: plėtoti ir stiprinti vartotojų teises, visų pirma vykdant pažangaus reglamentavimo veiklą ir gerinant galimybes naudotis paprastomis, veiksmingomis, greitomis ir nebrangiomis teisių gynimo priemonėmis, įskaitant alternatyvų ginčų sprendimą.

Šio tikslo įgyvendinimas bus vertinamas visų pirma pagal naudojimąsi alternatyviu ginčų sprendimu tarpvalstybiniais ginčams spręsti ir Sąjungos masto ginčų elektroninio sprendimo sistemos veiklą, taip pat vartotojų, kurie imasi veiksmų, susidūrę su problema, procentinę dalį.

d) IV tikslas. Vykdyto užtikrinimas: remti vartotojų teisių užtikrinimą stiprinant nacionalinių vykdyto užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimą ir teikiant konsultacijas vartotojams.

Šio tikslo įgyvendinimas bus vertinamas visų pirma remiantis informacijos srauto lygiu, bendradarbiavimo Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinkle veiksmingumu, Europos vartotojų centrų veikla bei jų žinomumo vartotojams mastu.

Aukštos kokybės vartotojų informavimas ir dalyvavimas yra įvairiems sektoriams taikomas prioritetas, taigi, kai tik įmanoma, jis turi būti aiškiai numatytas visuose sektorių tiksluose ir veiksmuose, kurie finansuojami pagal Programą.

2. Rodiklių aprašymas nustatytas II priede.

3. Komisijai pagal 15 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais pritaikomi II priede išdėstyti rodikliai.

4 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai

3 straipsnyje nurodyti konkretūs tikslai pasiekiami toliau pateiktame sąrašė nustatytais reikalavimus atitinkančiais veiksmais:

a) pagal I tikslą – sauga:

1) mokslinės konsultacijos ir rizikos analizė, susijusios su vartotojų sveikata ir sauga ne maisto produktų ir paslaugų srityje, įskaitant paramą nepriklausomų mokslinių komitetų, įsteigtų Komisijos sprendimu 2008/721/EB ⁽¹⁾, atliekamoms funkcijoms;

2) rinkos priežiūros ir vykdyto užtikrinimo veiksmų produktų saugos srityje koordinavimas atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/95/EB ⁽²⁾, ir veiksmai, kuriais siekiama gerinti vartotojams skirtų paslaugų saugą;

3) kosmetikos gaminių duomenų bazių administravimas ir tolesnis plėtojimas;

b) pagal II tikslą – vartotojų informavimas ir švietimas bei parama vartotojų organizacijoms:

⁽¹⁾ 2008 m. rugpjūčio 5 d. Komisijos sprendimas 2008/721/EB, kuriuo įsteigiamas mokslinių komitetų ir vartotojų saugos, visuomenės sveikatos ir aplinkos ekspertų konsultacinis padalinys ir panaikinamas Sprendimas 2004/210/EB (OL L 241, 2008 9 10, p. 21).

⁽²⁾ 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva Nr. 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

- 4) vartotojams poveikį darančių sričių politikai formuoti, pažangioms ir tikslinėms taisyklėms rengti ir galimiems rinkos veikimo sutrikimams ar vartotojų poreikių pokyčiams nustatyti skirtos faktinių duomenų bazės, kuri yra vartotojų politikos rengimo pagrindas, kūrimas ir galimybių ja naudotis gerinimas, kad būtų galima nustatyti vartotojams problemiškausias sritis, ir integruoti vartotojų interesų aspektą į kitas Sąjungos politikos sritis;
- 5) parama finansuojant Sąjungos lygio vartotojų organizacijas ir stiprinant Sąjungos, nacionalinio ir regionų lygio vartotojų organizacijų gebėjimus, didinant skaidrumą bei intensyvinant keitimąsi geriausia praktika ir ekspertinėmis žiniomis;
- 6) vartotojų rinkų ir vartotojams teikiamos informacijos skaidrumo didinimas užtikrinant, kad vartotojai turėtų palyginamus, patikimus ir lengvai prieinamus duomenis, įskaitant tarpvalstybiniais atvejais, kurie padėtų jiems palyginti ne tik kainas, bet ir prekių bei paslaugų kokybę ir tvarumą;
- 7) vartotojų švietimo visą gyvenimą gerinimas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiesiems vartotojams;
- c) pagal III tikslą – teisės ir teisių gynimo priemonės:
- 8) vartotojų apsaugos teisės aktų ir kitų reguliavimo iniciatyvų rengimas Komisijoje, jų perkėlimo į nacionalinę teisę valstybėse narėse stebėseną ir vėlesnis poveikio vertinimas, bendro reguliavimo ir saviregulavimo iniciatyvų skatinimas, taip pat realaus tų iniciatyvų poveikio vartotojų rinkoms stebėseną;
- 9) palankesnių sąlygų vartotojams naudotis ginčų sprendimo mechanizmais, ypač alternatyviomis ginčų sprendimo priemonėmis, sudarymas, įskaitant pasitelkiant Sąjungos masto internetinę sistemą ir nacionalinių alternatyvaus ginčų sprendimo subjektų tinklus, ypač daug dėmesio skiriant pažeidžiamų vartotojų poreikius ir teises atitinkančioms priemonėms; vartotojams skirtų ginčų sprendimo mechanizmų veikimo ir veiksmingumo stebėseną, įskaitant kuriant ir prižiūrint atitinkamas IT priemones ir keičiantis valstybėse narėse esama geriausia praktika ir patirtimi;
- d) pagal IV tikslą – vykdymo užtikrinimas:
- 10) priežiūros ir vykdymo užtikrinimo veiksmų koordinavimas atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 ⁽¹⁾;
- 11) finansiniai įnašai, skirti bendriems veiksams, vykdomiems kartu su viešosiomis arba ne pelno įstaigomis, susijungusiomis Sąjungoje į tinklus, teikiančius informaciją ir pagalbą vartotojams, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis ir atitinkamais ginčų sprendimo būdais, įskaitant neteisminio ginčų elektroninio sprendimo būdus (Europos vartotojų centrų tinklas).

Kai taikytina, šio straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyti reikalavimus atitinkantys veiksmai išsamiau patikslinami I priede, prie jų išvardijant konkrečius veiksmus.

5 straipsnis

Dotacijų reikalavimus atitinkantys paramos gavėjai

1. Dotacijos Sąjungos lygio vartotojų organizacijų veikimui gali būti skiriamos Europos vartotojų organizacijoms, kurios atitinka visas šias sąlygas:

- a) jos yra nevyriausybinės ir pelno nesiekiančios, nepriklausomos nuo pramonės, komercinių ir verslo ar kitų nesuderinamų interesų, o jų pagrindiniai tikslai ir veikla yra vartotojų sveikatos, saugos, ekonominių ir teisinių interesų skatinimas ir apsauga Sąjungoje;
- b) vartotojų interesams Sąjungos lygiu atstovauti jas yra įgaliojusios bent pusėje valstybių narių vartotojams pagal nacionalines taisykles ar praktiką atstovaujančios ir regioniniu ar nacionaliniu lygiu veikiančios organizacijos.

2. Dotacijos tarptautinių organizacijų, skatinančių principus ir politiką, kuriais prisidedama prie Programos tikslų įgyvendinimo, veikimui gali būti skiriamos organizacijoms, atitinkančioms visas šias sąlygas:

- a) jos yra nevyriausybinės ir pelno nesiekiančios, nepriklausomos nuo pramonės, komercinių ir verslo ar kitų nesuderinamų interesų, o jų pagrindiniai tikslai ir veikla yra vartotojų sveikatos, saugos, ekonominių ir teisinių interesų skatinimas ir apsauga;

⁽¹⁾ 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (OL L 364, 2004 12 9, p. 1).

b) jos vykdo visą šią veiklą: sudaro sąlygas vartotojų atstovams iš Sąjungos ir trečiųjų šalių oficialiai prisidėti prie politinių diskusijų ir politikos formavimo, rengia susitikimus su politiką formuojančiais pareigūnais ir reguliavimo institucijomis, siekdamas skatinti ir remti vartotojų interesus santykiuose su viešosios valdžios institucijomis, nustato vartotojams bendrus klausimus ir problemas, skatina vartotojų nuomonę dvišaliuose Sąjungos ir trečiųjų šalių santykiuose, prisideda prie keitimosi ekspertinėmis žiniomis ir žiniomis apie vartotojų problemas bei jų platinimo Sąjungoje ir trečiojoje šalyje bei rengia rekomendacijas dėl politikos.

3. Dotacijos produktų saugos srities vykdymo užtikrinimo veiksams koordinuoti įsteigtų Sąjungos lygio įstaigų veikimui gali būti skiriamos šiuo tikslu Sąjungos teisės aktais pripažintoms įstaigoms.

4. Dotacijos visoje Sąjungoje veikiančių įstaigų veiksams siekiant rengti elgesio kodeksus, geriausią praktiką ir gaires kainų, produktų kokybės ir tvarumo palyginimo klausimais gali būti skiriamos įstaigoms, atitinkančioms visas šias sąlygas:

a) jos yra nevyriausybinės ir pelno nesiekiančios, nepriklausomos nuo pramonės, komercinių ir verslo ar kitų nesuderinamų interesų, o jų pagrindiniai tikslai ir veikla yra, be kita ko, vartotojų interesų skatinimas ir apsauga;

b) jos veikia bent pusėje valstybių narių.

5. Dotacijos pirmininkavimo renginių Sąjungos vartotojų politikos srityje organizavimui gali būti skiriamos Tarybai (išskyrus Užsienio reikalų tarybą) pirmininkaujančios valstybės narės nacionalinėms valdžios institucijoms arba tos valstybės narės paskirtoms įstaigoms.

6. Dotacijos valstybių narių valdžios institucijų, atsakingų už vartotojų reikalus, ir trečiųjų šalių atitinkamų valdžios institucijų veiksams gali būti skiriamos valdžios institucijoms, apie kurias Komisijai pagal Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 arba Direktyvą 2001/95/EB praneša valstybė narė arba trečioji šalis, nurodyta šio reglamento 7 straipsnyje, arba ne pelno siekiančioms įstaigoms, kurias tos valdžios institucijos yra aiškiai paskyrusios tuo tikslu.

7. Dotacijos vykdymą užtikrinantiems valstybių narių ir trečiųjų šalių pareigūnams gali būti skiriamos valdžios institucijų, apie kurias Komisijai pagal Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyvą 2001/95/EB praneša valstybė narė arba trečioji šalis, nurodyta šio reglamento 7 straipsnyje, pareigūnams.

8. Dotacijos veiksams gali būti skiriamos valstybės narės arba trečiojoje šalyje, nurodytos 7 straipsnyje, paskirtai įstaigai, kuri yra ne pelno siekianti įstaiga, atrinkta taikant skaidrią tvarką, arba viešasis juridinis asmuo. Paskirtoji įstaiga turi priklausyti Sąjungos tinklui, kuris teikia informaciją ir pagalbą vartotojams, kad padėtų jiems naudotis savo teisėmis ir tinkamais ginčų sprendimo būdais (Europos vartotojų centrų tinklas). Kaip ilgalaikis bendradarbiavimo mechanizmas gali būti sukurta Komisijos ir Europos vartotojų centrų tinklo ir (arba) jį sudarančių įstaigų bendroji partnerystė.

9. Dotacijos veiksams gali būti skiriamos skundus nagrinėjančioms įstaigoms, įsteigtoms ir veikiančioms Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse, esančiose Europos ekonominės erdvės narėse, jeigu tos institucijos yra atsakingos už vartotojų skundų priėmimą, mėginimą juos išspręsti, konsultavimą arba informacijos teikimą vartotojams apie skundus ar atsakant į jų užklausas ir dalyvauja kaip trečioji šalis nagrinėjant vartotojo skundą ar užklausą dėl komercinės veiklos subjekto. Prie jų nepriskiriami vartotojų skundų nagrinėjimo mechanizmai, kurių veiklą tvarko komercinės veiklos subjektai ir kuriais užklauso ir skundai nagrinėjami tiesiogiai su vartotoju, arba mechanizmai, kuriais teikiamos skundų nagrinėjimo paslaugos ir kurių veiklą tvarko komercinės veiklos subjektai arba tai atliekama jų vardu.

6 straipsnis

Finansinė programa

1. Programai įgyvendinti laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. skirtas finansinis paketas yra 188 829 000 EUR dabartinėmis kainomis.

2. Metinius asignavimus tvirtina Europos Parlamentas ir Taryba, neviršydami daugiametėje finansinėje programoje nustatytų ribų.

7 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas Programoje

Programoje gali dalyvauti:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos šalys, dalyvaujančios Europos ekonominėje erdvėje vadovaujantis Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytais sąlygomis;

b) trečiojoje šalyje, visų pirma stojančiosios valstybės, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės, šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, laikantis jų dalyvavimo Sąjungos programose bendrųjų principų ir bendrųjų sąlygų bei nuostatų, nustatytų atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose.

8 straipsnis

Priemonių rūšys ir didžiausias bendro finansavimo lygis

1. Laikantis Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, Sąjungos finansiniai įnašai gali būti teikiami dotacijų, viešųjų pirkimų arba bet kuria kita šio reglamento 2 ir 3 straipsniuose nurodytiems tikslams pasiekti būtinų priemonių forma.

2. Sąjungos dotacijos ir jų atitinkami didžiausi lygiai yra šie:

- a) dotacijos Sąjungos lygio vartotojų organizacijų veikimui, kaip apibrėžta 5 straipsnio 1 dalyje, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- b) dotacijos tarptautinių organizacijų, skatinančių principus ir politiką, kuriais prisidedama prie Programos tikslų įgyvendinimo, veikimui, kaip apibrėžta 5 straipsnio 2 dalyje, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- c) dotacijos produktų saugos srities vykdymo užtikrinimo veiksams koordinuoti įsteigtų ir šiuo tikslu pripažintų Sąjungos teisės aktais Sąjungos lygio įstaigų veikimui, kaip apibrėžta 5 straipsnio 3 dalyje, neviršijančios 95 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- d) dotacijos visoje Sąjungoje veikiančių įstaigų veiksams siekiant rengti elgesio kodeksus, geriausią praktiką ir gaires kainų, produktų kokybės ir tvarumo palyginimo klausimais, kaip apibrėžta 5 straipsnio 4 dalyje, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- e) dotacijos Tarybai (išskyrus Užsienio reikalų tarybą) pirmininkaujančios valstybės narės nacionalinėms valdžios institucijoms arba tos valstybės narės paskirtoms įstaigoms, skirtos pirmininkavimo renginių Sąjungos vartotojų politikos srityje organizavimui, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;
- f) dotacijos valstybių narių valdžios institucijų, atsakingų už vartotojų reikalus, ir pagal 7 straipsnį dalyvaujančių trečiųjų šalių atitinkamų valdžios institucijų veiksams, kaip apibrėžta 5 straipsnio 6 dalyje, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti skirtas Sąjungos įnašas neviršija 70 %;

g) dotacijos valstybių narių ir pagal 7 straipsnį dalyvaujančių trečiųjų šalių vykdymą užtikrinančių pareigūnų, kaip apibrėžta 5 straipsnio 7 dalyje, mainams skirtos kelionės išlaidoms ir dienpinigiams;

h) dotacijos veiksams valstybės narės arba trečiosios šalies, nurodytos 7 straipsnyje, paskirtoms įstaigoms, kaip apibrėžta 5 straipsnio 8 dalyje, neviršijančios 70 % reikalavimus atitinkančių išlaidų;

i) dotacijos veiksams vartotojų skundus nagrinėjančioms nacionalinėms įstaigoms, kaip apibrėžta 5 straipsnio 9 dalyje, neviršijančios 50 % reikalavimus atitinkančių išlaidų.

3. Veiksmai laikomi ypatingai naudingais, kaip nurodyta 2 dalies f punkte, kai:

- a) valdžios institucijoms skiriamų dotacijų, apie kurias Komisijai pranešama Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 tikslais, atveju juose dalyvauja bent šešios valstybės narės arba jie yra susiję su pažeidimais, kurie daro arba gali daryti žalą dviejose ar daugiau valstybių narių;
- b) už vartojimo gaminių saugą atsakingoms valdžios institucijoms skiriamų dotacijų atveju juose dalyvauja bent dešimt valstybių narių, dalyvaujančių Europos gaminių saugos srityje kompetentingų valstybių narių institucijų tinkle, nurodytame Direktyvos 2001/95/EB 10 straipsnyje, arba jais prisidedama prie Sąjungos teisės akte numatytos rinkos priežiūros veiklos vartojimo gaminių saugos srityje įgyvendinimo.

9 straipsnis

Administracinė ir techninė pagalba

1. Iš finansinių asignavimų Programai taip pat gali būti padengiamos išlaidos, susijusios su Programai valdyti ir jos tikslams pasiekti būtina parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, *inter alia*, instituciniu informavimu apie Sąjungos politikos prioritetus tiek, kiek tai susiję su bendru šio reglamento tikslu, taip pat visas kitas techninės ir administracinės pagalbos išlaidas, kurias Komisija patiria valdydama Programą.

2. Visa suma, skirta su 1 dalyje nurodyta parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla ir technine bei administracine pagalba susijusioms išlaidoms padengti, neviršija 12 % Programai skirto finansinio paketo.

10 straipsnis

Igyvendinimo metodai

Komisija įgyvendina Programą taikydama Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 58 straipsnyje nurodytus valdymo metodus.

11 straipsnis

Nuoseklumas ir papildomumas su kitomis politikos sritimis

Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija užtikrina bendrą Programos nuoseklumą ir papildomumą su kitomis atitinkamomis Sąjungos politikos sritimis, priemonėmis ir veiksmais, visų pirma pagal daugiametę Teisių, lygybės ir pilietišumo programą laikotarpiu 2014–2020 m. ⁽¹⁾

12 straipsnis

Metinės darbo programos

Komisija įgyvendina Programą pagal metines darbo programas. Metinėmis darbo programomis nuosekliai įgyvendinami 2 ir 3 straipsniuose nustatyti tikslai ir 4 straipsnyje nurodyti bei I priede išsamiau patikslinti veiksmai.

Metines darbo programas Komisija patvirtina įgyvendinimo aktais, laikydamosi šio reglamento 16 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Tuose įgyvendinimo aktuose nurodomi Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 numatyti duomenys, visų pirma:

- a) veikslių pagal šio reglamento 4 straipsnį bei I priedą įgyvendinimas ir orientacinis finansinių išteklių paskirstymas;
- b) planuojamų kvietimų dalyvauti konkurse ir teikti pasiūlymus tvarkaraštis.

13 straipsnis

Vertinimas ir platinimas

1. Komisijos prašymu valstybės narės pateikia jai informaciją apie Programos įgyvendinimą ir poveikį.

2. Komisija:

a) ne vėliau kaip 2017 m. rugsėjo 30 d.:

- i) įvertina, kaip pasiekti visų priemonių tikslai (rezultatų ir poveikio atžvilgiu), taip pat padėti, susijusią su 4 straipsnyje nustatytą reikalavimus atitinkančių veikslių ir I

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013, kuriuo nustatoma Teisių, lygybės ir pilietišumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 62).

priede nurodytų konkrečių veikslių įgyvendinimu, lėšų paskirstymą naudos gavėjams pagal 5 straipsnyje nustatytas sąlygas, išteklių naudojimo efektyvumą ir jo europinę pridėtinę vertę, atsižvelgdama į pokyčius vartotojų apsaugos srityje, siekiant parengti sprendimą dėl priemonių atnaujinimo, keitimo ar sustabdymo;

ii) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai atliktos peržiūros įvertinimo ataskaitą;

b) ne vėliau kaip 2017 m. gruodžio 31 d. prireikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto arba, atsižvelgdama į 3 dalį, priima deleguotąjį aktą.

Be to, vertinimo ataskaitoje aptariamos supaprastinimo galimybės, vidinis ir išorinis nuoseklumas, nuolatinis visų tikslų aktualumas ir priemonių indėlis įgyvendinant Sąjungos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo prioritetus. Joje atsižvelgiama į ankstesnės programos ilgalaikio poveikio įvertinimo rezultatus.

Turi būti įvertintas ilgalaikis Programos poveikis ir jo tvarumas, siekiant parengti sprendimą dėl galimo vėlesnės Programos atnaujinimo, pakeitimo arba taikymo sustabdymo.

3. Siekiant atsižvelgti į padėtį, kai pagal 2 dalį parengtoje įvertinimo ataskaitoje daroma išvada, kad I priede nustatyti konkretūs veiksmai nebuvo įgyvendinti iki 2016 m. gruodžio 31 d. ir negali būti įgyvendinti iki Programos įgyvendinimo pabaigos, įskaitant atvejus, kai tie konkretūs veiksmai nebėra aktualūs 2 ir 3 straipsniuose nustatytiems tikslams pasiekti, Komisijai pagal 15 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad pakeistų I priedą išbraukdama atitinkamus konkrečius veikslius.

4. Komisija viešai paskelbia veikslių, kurių imtasi pagal šį reglamentą, rezultatus.

14 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad vykdant pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi taikant prevencines kovas su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus ir, jei nustatoma pažeidimų, susigrąžinant nepagrįstai sumokėtas sumas ir prireikus skiriant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias administracines ir finansines sankcijas.

2. Komisija arba jos atstovai ir Europos Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, dokumentų auditą ir auditą vietoje.

3. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimą vietoje, laikydamasi procedūrų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾ ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ⁽²⁾, kad nustatytų, ar būta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, susijusių su dotacijos susitarimu, sprendimu dėl dotacijos ar sutartimi, finansuojamais pagal šį reglamentą, turinčių neigiamos įtakos Sąjungos finansiniams interesams.

4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, į bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis šalimis ir su tarptautinėmis organizacijomis, sutartis, dotacijų susitarimus bei sprendimus dėl dotacijų, sudaromus ir priimamus įgyvendinant šį reglamentą, įtraukiamos nuostatos, kuriomis Komisijai, Europos Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

15 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 3 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami Programos trukmės laikotarpiui.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁽²⁾ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 3 straipsnio 3 dalį ir 13 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie tą aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nepareikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

16 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

17 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Sprendimo Nr. 1926/2006/EB 6 straipsnis toliau taikomas tame sprendime nurodytiems veiksams, kurie nebuvo užbaigti ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. Todėl iš Programai skirtų finansinių asignavimų taip pat gali būti padengiamos perėjimui nuo Sprendimo Nr. 1926/2006/EB patvirtintų priemonių prie Programos užtikrinti būtinos administracinės ir techninės pagalbos išlaidos.

2. Prireikus į biudžetą po 2020 m. gruodžio 31 d. gali būti įtraukti 9 straipsnyje numatytoms išlaidoms padengti asignavimai, kad būtų galima vykdyti ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. neužbaigtų veiksmų valdymą.

18 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 1926/2006/EB panaikinamas nuo 2014 m. sausio 1 d.

19 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymo data

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2014 m. vasario 26 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS

I PRIEDAS

VEIKSMŲ RŪŠYS

I tikslas

Sauga: remti ir didinti produktų saugą vykdant veiksmingą rinkos priežiūrą visoje Sąjungoje

1. Mokslinės konsultacijos ir rizikos analizė, susijusios su vartotojų sveikata ir sauga ne maisto produktų ir paslaugų srityje, įskaitant paramą nepriklausomų mokslinių komitetų, įsteigtų Sprendimu 2008/721/EB, užduotims vykdyti.
2. Rinkos priežiūros ir vykdymo užtikrinimo veiksmų produktų saugos srityje koordinavimas atsižvelgiant į Direktyvą 2001/95/EB, ir veiksmai, kuriais siekiama gerinti vartotojams skirtų paslaugų saugą:
 - a) IT priemonių (kaip antai duomenų bazių, informacinių ir ryšių sistemų) kūrimas, modernizavimas ir techninė priežiūra, visų pirma tam, kad būtų galima gerinti esamų sistemų veiksmingumą didinant duomenų eksportavimo, statistinio rūšiavimo ir atrinkimo galimybes, taip pat palankesnių sąlygų valstybėms narėms keistis duomenimis elektroninėmis priemonėmis ir jais naudotis sudarymas;
 - b) suinteresuotųjų subjektų ir ekspertų seminarų, konferencijų, praktinių seminarų ir susitikimų rengimas rizikos ir vykdymo užtikrinimo produktų saugos srityje klausimais;
 - c) vykdymą užtikrinančių pareigūnų mainai ir mokymas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama rizika grindžiamo požiūrio integravimui;
 - d) specialūs bendrieji bendradarbiavimo veiksmai ne maisto produktų ir paslaugų vartotojams saugos srityje pagal Direktyvą 2001/95/EB;
 - e) ne maisto produktų ir paslaugų saugos stebėseną ir vertinimą, įskaitant žinių bazės naujiems standartams arba kitiems saugos kriterijams nustatyti kaupimą, ir atsekamumo reikalavimų paaiškinimas;
 - f) administracinis bendradarbiavimas, bendradarbiavimas vykdymo užtikrinimo ir produktų atsekamumo srityse bei prevencinių veiksmų plėtojimas su trečiosiomis šalimis, kurioms netaikomas šio reglamento 7 straipsnis, įskaitant tas trečiąsias šalis, iš kurių įvežama dauguma produktų, apie kuriuos Sąjungoje pranešta, kad jie neatitinka Sąjungos teisės aktų;
 - g) parama Sąjungos teisės aktais pripažintoms įstaigoms, kurioms pavesta koordinuoti valstybių narių vykdymo užtikrinimo veiksmus.
3. Kosmetikos gaminių duomenų bazių administravimas ir tolesnis plėtojimas
 - a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1223/2009 ⁽¹⁾ sukurto pranešimų apie kosmetikos gaminius portalo administravimas;
 - b) kosmetikos gaminių ingredientų duomenų bazės administravimas siekiant padėti įgyvendinti Reglamentą (EB) Nr. 1223/2009.

II tikslas

gerinti vartotojų švietimą, informavimą ir savo teisių išmanymą, plėtoti vartotojų reikalų politikai skirtą faktinių duomenų bazę ir teikti paramą vartotojų organizacijoms, taip pat atsižvelgiant į ypatingus pažeidžiamų vartotojų poreikius Vartotojų informavimas ir švietimas bei parama vartotojų organizacijoms:

4. Vartotojams poveikį darančių sričių politikai formuoti, pažangioms ir tikslinėms taisyklėms rengti ir galimiems rinkos veikimo sutrikimams ar vartotojų poreikių pokyčiams nustatyti skirtos faktinių duomenų bazės, kuri yra vartotojų politikos rengimo pagrindas, kūrimas ir galimybių ja naudotis gerinimas, kad būtų galima nustatyti vartotojams problemišiausias sritis, ir integruoti vartotojų interesų aspektą į kitas Sąjungos politikos sritis, įskaitant:
 - a) Sąjungos masto vartotojų ir vartotojų rinkų tyrimus ir analizę, kuriais remiantis rengiamos pažangios ir tikslinės taisyklės, nustatomi galimi rinkos veikimo sutrikimai ar vartotojų poreikių pokyčiai;
 - b) duomenų bazių kūrimą ir administravimą, ypač siekiant suteikti suinteresuotiesiems subjektams kaip antai vartotojų organizacijoms, nacionalinės valdžios institucijoms ir mokslo darbuotojams galimybę naudotis surinktais duomenimis;

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių (OL L 342, 2009 12 22, p. 59).

- c) nacionalinių statistikos duomenų ir kitų susijusių faktinių duomenų rengimą ir analizę. Nacionaliniai duomenys bus renkami ir kainų, skundų, vykdymo užtikrinimo, teisių gynimo ir kt. rodikliai bus rengiami bendradarbiaujant su nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais.
5. Parama finansuojant Sąjungos lygio vartotojų organizacijas ir stiprinant Sąjungos, nacionalinio ir regionų lygio vartotojų organizacijų gebėjimus, didinant skaidrumą bei intensyvinant keitimąsi geriausia praktika ir ekspertinėmis žiniomis
- a) finansiniai įnašai, skirti Sąjungos lygio vartotojų organizacijoms, atstovaujančioms vartotojų interesams, laikantis šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies;
- b) regionų, nacionalinių ir Europos vartotojų organizacijų gebėjimų stiprinimas, visų pirma rengiant darbuotojų mokymus įvairiomis kalbomis visoje Sąjungos teritorijoje, keičiantis geriausia praktika ir ekspertinėmis žiniomis, visų pirma skirtas vartotojų organizacijoms tose valstybėse narėse, kuriose jų veikla yra nepakankamai išplėta ar vartotojų pasitikėjimo ir informuotumo lygis yra santykinai žemas, remiantis vartotojų rinkų ir vartotojų aplinkos valstybėse narėse stebėsenos duomenimis;
- c) skaidrumo didinimas ir aktyvesnis keitimasis geriausia praktika ir ekspertinėmis žiniomis, visų pirma stiprinant ryšius tinkluose, tuo tikslu sukuriant vartotojų organizacijoms skirtą e. portalą, kuris būtų interaktyvi mainų ir ryšių palaikymo erdvė ir kuriame būtų laisvai pasiekiami per mokymus parengta medžiaga;
- d) parama Programos tikslus atitinkančius principus ir politiką skatinančiomis tarptautinėms organizacijoms.
6. Vartotojų rinkų ir vartotojams teikiamos informacijos skaidrumo didinimas užtikrinant, kad vartotojai turėtų palyginamus, patikimus ir lengvai prieinamus duomenis, įskaitant tarpvalstybiniais atvejais, kurie padėtų jiems palyginti ne tik kainas, bet ir prekių bei paslaugų kokybę ir tvarumą
- a) informuotumo vartotojams aktualiais klausimais didinimo kampanijos, be kita ko, su valstybėmis narėmis rengiamais bendrais veiksmais;
- b) veiksmai, kuriais didinamas vartotojų rinkų, pavyzdžiui, mažmeninių finansinių produktų, energijos, skaitmeninio ryšio ir telekomunikacijų, transporto rinkų, skaidrumas;
- c) veiksmai, kuriais vartotojams sudaromos palankesnės sąlygos gauti aktualią, palyginamą, patikimą ir lengvai prieinamą informaciją apie prekes, paslaugas ir rinkas, visų pirma apie prekių ir paslaugų kainas, kokybę ir tvarumą, nesvarbu, internetu ar kitais būdais, pavyzdžiui, produktams palyginti skirtose interneto svetainėse, ir veiksmai, kuriais užtikrinama aukšta tokių interneto svetainių kokybė ir patikimumas, be kita ko, tarpvalstybinio pirkimo atvejais;
- d) veiksmai, kuriais gerinama vartotojų prieiga prie informacijos apie tvarų prekių vartojimą ir paslaugų naudojimą;
- e) parama Tarybai (išskyrus Užsienio reikalų tarybą) pirmininkaujančios valstybės narės organizuojamiems renginiams Sąjungos vartotojų reikalų politikos klausimais, atitinkančiais nustatytus Sąjungos politikos prioritetus;
- f) nacionalinėms skundų nagrinėjimo įstaigoms skirti finansiniai įnašai, siekiant joms padėti taikyti suderintą vartotojų skundų ir pasiteiravimų klasifikavimo ir pranešimo sistemos metodiką;
- g) parama visoje Sąjungoje veikiančioms įstaigoms siekiant rengti elgesio kodeksus, geriausią praktiką ir gaires kainų, kokybės ir tvarumo palyginimo klausimais, be kita ko, produktams palyginti skirtose interneto svetainėse;
- h) parama komunikacijai vartotojų srities klausimais, be kita ko, skatinant žiniasklaidą platinti tikslią ir aktualią informaciją vartotojų srities klausimais.
7. Vartotojų švietimo visą gyvenimą gerinimas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems vartotojams
- a) keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir vartotojų švietimui visą gyvenimą skirta medžiaga interaktyvios platformos kūrimas, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiems vartotojams, kuriems sunku gauti ir suprasti vartotojams skirtą informaciją, siekiant užtikrinti, kad jie nebūtų klaidinami;
- b) švietimo priemonių ir medžiagos rengimas bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais (pvz., nacionalinėmis valdžios institucijomis, mokytojais, vartotojų organizacijomis ir eilinių piliečių lygiu veikiančiais subjektais), visų pirma naudojant (t. y. renkant, kompiliuojant, verčiant ir platinant) nacionaliniu lygiu parengtą medžiagą ar įgyvendinant ankstesnes iniciatyvas parengtą medžiagą, įvairiais būdais, įskaitant skaitmenines priemones, pavyzdžiui, tokiomis temomis: vartotojų teisių, įskaitant tarpvalstybinius klausimus, sveikatos ir saugos, Sąjungos vartotojų srities teisės aktų, tvaraus ir etiško vartojimo, be kita ko, Sąjungos sertifikavimo programų, finansinio ir žiniasklaidos raštingumo.

III tikslas

Teisės ir teisių gynimas: plėtoti ir stiprinti vartotojų teises, visų pirma vykdant pažangaus reglamentavimo veiklą ir gerinant galimybes naudotis paprastomis, veiksmingomis, tikslingomis ir nebrangiomis teisių gynimo priemonėmis, įskaitant alternatyvų ginčų sprendimą

8. Komisijos atliekamas vartotojų apsaugos teisės aktų ir kitų reguliavimo iniciatyvų rengimas, jų perkėlimo į nacionalinę teisę valstybėse narėse stebėseną ir vėlesnis poveikio vertinimas, bendro reguliavimo ir saviregulavimo iniciatyvų skatinimas, taip pat realaus tų iniciatyvų poveikio vartotojų rinkoms stebėseną, įskaitant:
 - a) tyrimus ir pažangaus reglamentavimo veiklą, pavyzdžiui, *ex ante* ir *ex post* įvertinimus, poveikio įvertinimus, viešas konsultacijas, esamų teisės aktų vertinimą ir supaprastinimą;
 - b) suinteresuotųjų subjektų bei ekspertų seminarus, konferencijas, praktinius seminarus ir susitikimus;
 - c) lengvai prieinamų viešų duomenų bazių, kuriose pateikiami duomenys apie Sąjungos vartotojų apsaugos teisės aktų įgyvendinimą, kūrimą ir administravimą;
 - d) pagal Programą vykdomų veiksmų vertinimą.
9. Palankesnių sąlygų vartotojams naudotis ginčų sprendimo mechanizmais, ypač alternatyviomis ginčų sprendimo priemonėmis, sudarymas, be kita ko, pasitelkiant Sąjungos masto internetinę sistemą ir nacionalinių alternatyvaus ginčų sprendimo subjektų tinklus, daug dėmesio skiriant pažeidžiamų vartotojų poreikius ir teises atitinkančioms priemonėms; vartotojams skirtų ginčų sprendimo mechanizmų veikimo ir veiksmingumo stebėseną, įskaitant atitinkamų IT priemonių kūrimą ir administravimą bei keitimąsi valstybių narių geriausia praktika ir patirtimi:
 - a) IT priemonių kūrimas ir administravimas;
 - b) parama Sąjungos masto ginčų elektroninio sprendimo sistemos kūrimui ir administravimui, įskaitant susijusias paslaugas, kaip antai vertimą;
 - c) parama nacionalinių alternatyvaus ginčų sprendimo subjektų tinklų kūrimui ir keitimuisi jų geriausia praktika bei patirtimi ir jų platinimui;
 - d) konkrečių priemonių, kuriomis pažeidžiamiems asmenims, mažiau linkusiems naudotis teisių gynimo priemonėmis, sudaromos palankesnės sąlygos naudotis teisių gynimo priemonėmis, rengimas.

IV tikslas

Vykdymo užtikrinimas: remti vartotojų teisių užtikrinimą stiprinant nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimą ir konsultuojant vartotojus

10. Priežiūros ir vykdymo užtikrinimo veiksmų koordinavimas atsižvelgiant į Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004, įskaitant:
 - a) IT priemonių kaip antai duomenų bazių, informacinių ir ryšių sistemų kūrimą ir administravimą;
 - b) veiksmus, kurių tikslas – gerinti valdžios institucijų bendradarbiavimą, taip pat stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo koordinavimą, pavyzdžiui, vykdymą užtikrinančių pareigūnų mainus, bendrą veiklą, vykdymą užtikrinančių pareigūnų ir teismų sistemos darbuotojų mokymus;
 - c) suinteresuotųjų subjektų ir ekspertų seminarų, konferencijų, praktinių seminarų ir susitikimų vykdymo užtikrinimo klausimais rengimą;
 - d) administracinį bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą vykdymo užtikrinimo srityje su Programoje nedalyvaujančiomis trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis.
11. Finansiniai įnašai, skirti bendriems veiksams, vykdomiems kartu su viešojo sektoriaus arba ne pelno įstaigomis, susijungusiomis Sąjungoje į tinklus, teikiančius informaciją ir pagalbą vartotojams, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis ir atitinkamais ginčų sprendimo būdais, įskaitant neteisminius ginčų sprendimo būdus (Europos vartotojų centrų tinklas), taip pat įskaitant:
 - a) tinkamam Europos vartotojų centrų tinklo veikimui būtinų IT priemonių (kaip antai duomenų bazių, informacinių ir ryšių sistemų) kūrimą ir administravimą;
 - b) veiksmus Europos vartotojų centrų įvaizdžiui ir matomumui gerinti.

II PRIEDAS

PAGAL ŠIO REGLAMENTO 3 STRAIPSNĮ NUSTATYTI RODIKLIAI

I tikslas

Sauga: remti ir didinti produktų saugą vykdant veiksmingą rinkos priežiūrą visoje Sąjungoje

Rodiklis	Šaltinis	Dabartinė padėtis	Tikslas
% RAPEX pranešimų, po kurių sulaukta bent vienos reakcijos (iš kitų valstybių narių).	RAPEX	2010 m. – 43 % (843 pranešimai)	10 % padidinti ne vėliau kaip 2020 m.
Reakcijų ir pranešimų santykis (didelė rizika) (*)	RAPEX	2010 m. – 1,07	15 % padidinti ne vėliau kaip 2020 m.

(*) Po pranešimo gali būti gauta keletas reakcijų iš kitų valstybių narių valdžios institucijų.

II tikslas

Vartotojų informavimas ir švietimas, parama vartotojų organizacijoms: gerinti vartotojų švietimą, informavimą ir savo teisių išmanymą, plėtoti vartotojų reikalų politikai skirtą faktinių duomenų bazę ir teikti paramą vartotojų organizacijoms, taip pat atsižvelgiant į ypatingus pažeidžiamų vartotojų poreikius

Rodiklis	Šaltinis	Dabartinė padėtis	Tikslas
Skundus nagrinėjančių įstaigų ir šalių, teikiančių skundus ECCRC, skaičius	ECCRS (Europos vartotojų skundų registracijos sistema)	2012 m. – 33 skundus nagrinėjančios įstaigos iš 7 šalių	Ne vėliau kaip 2020 m. – 70 skundus nagrinėjančių įstaigų iš 20 šalių

III tikslas

Teisės ir teisių gynimas: plėtoti ir stiprinti vartotojų teises, visų pirma vykdant pažangaus reglamentavimo veiklą ir gerinant galimybes naudotis paprastomis, veiksmingomis, tikslingomis ir nebrangiomis teisių gynimo priemonėmis, įskaitant alternatyvų ginčų sprendimą

Rodiklis	Šaltinis	Dabartinė padėtis	Tikslas
EVC nagrinėtų tų atvejų, kai nebuvo rastas sprendimas tiesiogiai su komercinės veiklos subjektais, kurie po to buvo perduoti spręsti alternatyvaus ginčų sprendimo būdu, procentinė dalis	Metinė EVC ataskaita	2010 m. – 9 %	ne vėliau kaip 2020 m. – 75 %
Naudojantis elektroninio ginčų sprendimo (EGS) visoje Sąjungoje sistema spręstų ginčų atvejų skaičius	EGS platforma	2010 m. – 17 500 (su elektroninės prekybos sandoriais susiję skundai, kuriuos gavo EVC)	ne vėliau kaip 2020 m. – 100 000
Vartotojų, kurie per pastaruosius 12 mėn. susidūrę su problema pradėjo procedūrą, procentinė dalis	Vartotojų rinkų rezultatų suvestinė	2010 m. – 83 %	ne vėliau kaip 2020 m. – 90 %

IV tikslas

Vykdymo užtikrinimas: remti vartotojų teisių užtikrinimą stiprinant nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimą ir konsultuojant vartotojus

Rodiklis	Šaltinis	Dabartinė padėtis	Tikslas
Informacijos šrauto ir bendradarbiavimo lygis Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (CPC) tinkle:	CPC tinklo duomenų bazė (CPCS)	Metiniai vidurkiai (2007–2010 m.)	
— prašymų keistis informacija tarp CPC įstaigų skaičius		129	— padidinimas 30 % iki 2020 m.
— CPC įstaigų tarpusavio prašymų imtis vykdymo užtikrinimo priemonių skaičius		142	— padidinimas 30 % ne vėliau kaip 2020 m.
— perspėjimų CPC tinkle skaičius		63	— padidinimas 30 % ne vėliau kaip 2020 m.
Procentinė vykdymo užtikrinimo prašymų CPC tinkle įvykdymo per 12 mėnesių dalis	CPC tinklo duomenų bazė (CPCS)	50 % (2007–2010 m. ataskaitiniu laikotarpiu)	ne vėliau kaip 2020 m. – 60 %
Prašymų pateikti informaciją, kurie CPC tinkle įvykdomi per tris mėnesius, procentinė dalis	CPC tinklo duomenų bazė (CPCS)	33 % (2007–2010 m. ataskaitiniu laikotarpiu)	ne vėliau kaip 2020 m. – 50 %
Europos vartotojų centrų (EVC) tiesioginių kontaktų su vartotojais skaičius	EVC ataskaita	2010 m. – 71 000	Padidinimas 50 % ne vėliau kaip 2020 m.
Apsilankymų EVC interneto svetainėse skaičius	EVC tinklo vertinimo ataskaita	2011 m. – 1 670 000	Padidinimas 70 % ne vėliau kaip 2020 m.

Į šiuos rodiklius galėtų būti atsižvelgiama kartu su bendro pobūdžio ir horizontaliaisiais rodikliais.